

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

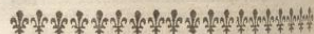
VI. An aliquis purus homo prædestinationis aliorum meritis è Dei gratia
ortis causa esse possit, ac de facto fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

mus controu. 6. de incarnat. disp. 2. q. 2. cert. 1. n. 4. inmerito tamen, cum plures Theologi ætatum omnium primores, quos ibi num. 3. retulimus primam etiam, & auxiliantem, & iustificantem gratiam, reliquaque supernaturalia dona Angelis cunctis promeritum Christum fuisse, quare, & prædestinatis adæquantè sumptam prædestinationem, asserunt expresse; immo vero, qui Christum Dominum ante absolute præcuiusdam peccatum fuisse decretum docent, ita censere debent, ut consecrari theologiaz eorum que in premium meritis Christi dari, citra repugnantiam incommode vilius, adeo possunt, datum de facto negetur: in nostra vero sententia controu. 3. de Incarnat. d. 1. q. 4. d. 1. q. cert. 3. de præuisione absoluta peccati Adæ apte absolutum incarnationis decretum maior est difficultas, est de omnium omnino Angelorum gratia etiam omnibus, & adæquate prædestinatione absolute loquamur, in superabilis. Idcirco custodes, & tentatores Protoparentum Angelos excipimus, quia eorum, vel obseruatio, vel transgressio impositi Angelis præcepti Protoparentum peccatum natura antecessit, siue, ut custodes tales à Deo deputarentur, bonumque, & præcepti obseruationem alumnis Protoparentibus suaderent, siue, ut carodæmones vero eos ad transgressionem præcepti tentarent, & inducerent: quare, & gratia prima utriusque adeo collata, ut obedirent, nec præuicarentur, Protoparentum etiam peccatum pro natura priori, ac subinde Christum antecesserit, nec potuit sub eiusdem Christi meritis cadere. Ex huius autem exceptionis probatione de gratia, etiam prima, reliquorum Angelorum ex Christi meritis fuisse quare, & eorum adæquate sumptam prædestinationem facile à contrario probatum est. Si quidem nulla reliquorum, gratia, etiam prima, supernaturalia dona ad peccatum protoparentum, ac subinde atque ad Christi aduentum, ac merita supposita in reliquis Angelis pro priori natura, quare & ea etiam fuisse Christi meritis donata (vbi absque repugnantia, & incommode vilo dari poterunt) in bona Theologia fatendum est. Et hæc pro tertia nostra conclusione satis: de cuius principio, nempe merito Christi respectu gratia Angelorum, & quorum Angelorum fuisse egimus controu. 6. de incarnatione d. 2. q. 2. certam 2. & 3.

Dicendum est quarto: præfatis, siue Angelis, siue hominibus prædestinatis, prædestinationis sue non solum, quare eorum dilectio absolute, sed, quare præ reprobis non prædestinatis electio est, meritis suis Christus Dominus causa fuit: est contra Soarium, & affectus; nostri vero Vasquez & sequacium conclusio. Et quamvis de nomine solum, & modo loquendi eorum dissidium esse possit, cum catholice de re ipsa ipsis conueniat, reliquique Doctoribus catholicis debeat conuenire (Christi scilicet merita ad omnium hominum supernaturalia omnia dona, & prædestinationem promerendam extendi, atque à Christo Domino ex intentione seria ea omnia, & præfatis omnibus obtinendi fuisse Deo exhibita, quin, ut reprobi non prædestinarentur aliquod Christi opus Deo præstitum fuerit, aliquæ eius oratio intercesserit ut contra Alar. cor. supra disseruimus) tamen modus hic loquendi, Vasquianorum & noster retinendus est, quia scripturis conformior: cum Paulus electionis nomine (nec dilectionis solum) ad fidem gratiam, gloriamque à Deo ordinatos, & prædestinatos appellet; atque in Euangelio electi sæpe, & expresse dicantur prædestinati locis supra citatis aliisq; pluribus, quæ facile ex concordantiis scripturæ possunt profertur: electio autem, & electus prælationem electi. Respectu non electi proprietate sermonis significat, ut Soarius ipse fatetur, & supponit ut oppositam statuat conclusionem. Et quidem si specialis aliqua meritorum suorum ex parte Christi pro prædestinatis admittatur facile difficultas Soarii à ratione expeditur; sed ea speciali applicatione non admissa, expedienda à nobis, nec difficulter est. Est autem difficultas, quia cum electio comparative significet, scilicet vnius affectuam assumptionem, aliis relictis, ac sine horum proinde relictione eligi, assumique affectuæ præ illis ille alter nequeat: qui aliorum relictione meritis suis non causat, vti non causauit Christus merita sua pro omnibus offerens: prædestinationem electorum proat electio, proprie, & præ aliis non prædestinatis est, causare non potuit meritis suis: si, prout dilectio prædestinatorum est, procul dubio causauerit. Ceterum, si vim aliquam

argumentum hoc habet Soarii contra ipsum, & Patrum frequentissimam locutionem; nec nos ordine vilius executionis, electionis nostræ ad gloriam nostris meritis, nec Christus meritis suis electionis nostræ ad gloriam causam esse dici absolute poterit. Secundo: nec dici poterit nos à Dei liberalitate, & misericordia prædestinatos per electionem gratia ad gloriam fuisse: ut scriptum de Patres passim affirmat. Si quidem nec Dei liberalitas, & misericordia, nec Christi merita, ut reprobi non eligantur ad gratiam, atque per electionem gratia ad gloriam facta causa, nec merita nostra ut reprobi à gloria de facto, & executive secludantur. Non ergo opus est ut aliquis etiam quod propria sua significatione aliqua alia concensu causa propria absolute sit, ac dicatur, ea omnia quæ concernuntur ab ipso causari, sed solum, quod significatur directe, & in recto, ut aiunt, vnde cum sit aliqua, quæ indirectè, & in obliquo concernuntur, & significantur appositæ sunt, & causantur. Patet in mutationum omnium causis, quarum nulla negationis forme in subiecto præcedentis causa est, sed aliunde posita supponit, & solum formam in subiecto illo directe ponit, atque inde mutationis illius causa absolute est, ac vere nuncupatur. Item cum alios non eligi de facto effusis negatiuis, seu electionis defectus, ut eius causa de facto Christi merita fuerint, facit videtur eorum electionem de facto. Et si non ex eorum impotentia, & natura inclinatione, ab eis non esse causatam: si quidem verum absolute est illorum electionem non esse meritis Christi causatam, cum causata positaque in rebus absolute nullatenus fiat. Ac demum: cum ita Christus Dominus merita sua pro omnium salute: prædestinatione, & electione indifferenter vniuersis, & communiter humana sua voluntate Deo exhibuerit, & obtulerit, ut tunc etiam voluntatem suam in diuinam resignauerit, atque anticipato, quod eligendos, relinquendosque Dei voluntati, vti (in omnibus semper) conformauerit, ex ea resignatione, & conformatione anticipata, id totum, quod ea in re præstitum à diuina voluntate fatemur, meritis, & voluntate Christi factum debemus fateri: est prædestinatio etiam, ut electio prædestinatorum præ reprobis est à Dei voluntate procul dubio est, & causatur: ergo & Christi voluntate, meritis est habitata, etiam prout est reproborum relictio.

QVÆSTIO VI.

An aliquis purus homo prædestinatus aliorum meritis à Dei gratia ortis causa esse possit, ac de facto fuerit.

Væstio hæc quidquid ad prædestinationis creaturam rationalium causam disputandum relictas, absoluet in puris autem hominibus reliquos à Christo Domino homines, etiam Deiparam, comprehendimus.

CERTAMEN I.

De possibili quæstio deciditur.

Circa possibilitatem prædestinationis adæquate sumptæ creaturæ rationalis ex meritis pure creaturæ alterius duplici ex capite esse potest difficultas. Prima absolute loquendo, nullaque alia facto suppositione. Secunda ex suppositione, quod ex Christi meritis habitata à Deo de facto fuerit creaturatum rationalium, ut inueneris tendimus & ex hac suppositione specialis difficultas est, quia cum dignitas Christi, atque operum eius

meriti valor talis tantusque sit, & auxiliis omnibus creaturæ cuius rationali ad orationem meritumque omne habendum sit causa, & natura subinde prior, illico, atque ante omne meritum creaturæ alterius, prædestinandi videntur, quotquot Deo prædestinandi videbuntur. Non solum quia vltiora alterius merita expectare, ubi infinita Christi merita adstant, superfluum omnino esset (id enim ex natura rei legeque prædestinandi ordinaria fieri non posse solummodo probaret. non autem ea etiam suppositione de potentia adhuc absoluta) sed quia, & meritis, & dignitati Christi indecens videretur, ac proinde in ea suppositione nullatenus possibile. Hæc autem difficultas contra conclusionem pro B. Virgine in questione de facto à nobis certam. 2. statuendum, dicto militat: quare opportunius ibi tractanda, & expedienda à nobis erit. Secunda difficultas. Quia, etsi auxilia vni rationali creaturæ ad orandum, merendumque auxilia omnia intrinseca, ac de reliquo prædestinationem alterius, à Deo solo pro suis liberaliter, ex seque, vel ex Christi etiam meritis donentur: ex auxilio illi vni collato, ut pro altero mereatur, & oret, huius alterius videtur prædestinatio inchoanda: cum indebitus ad gloriam infallibiliter consequendam, atque ex scientia media prædestinationis, ac prævisionis de auxiliis reliquis à Deo futuræ si vni illi auxilium donetur, ut pro hoc altero mereatur, & oret, atque ex intentione salutis alterius huius prædestinandi procul dubio exordiat. Illud autem auxilium primum, ut vni ille mereatur, oretque pro altero, sub eadem illius merita que antecedit cadere nequit, ut patet: siquidem nequit principium meriti sub idem meritum venire, ut sæpe cum communi Theologorum docuimus, & contra iniqui ingenij recentiores paucos demonstravimus. Si autem dicamus: auxilium illud ad orandum, merendumque pro altero ex anterioribus naturæ illius vni meritis esse à Deo collata loco difficultatem moues, quam non soluis. Siquidem de auxilio illo ad meritum illius vni, ob quod ei ad orandum, merendum, imperandumque pro altero auxilia intrinseca, & efficacia ad salutem argumentum idem recurrit: cum ex auxilio illo prima catenata series ineffabilis ordinationis ad gloriam certo ab altero consequendam incipere eodem argumento monstratur.

2. Socrus noster ab hoc argumentum, quod ipse, ut vidimus q. 5. certam. 1. consulo contra Vasquez, inconsulto contra se etiam ipsum efformavit, in questione præsentis de possibili videtur negatiuum partem docturus, asserturisque puram creaturam adequatam prædestinationem alterius, ac potentia quidem absoluta Dei, posse absolute promereri: quia primum illud auxilium ad orandum, merendumque alteri, vnde huius alterius prædestinatio inchoanda necessario est, promereri absolute nequit. Id siquidem contra meritum Christi etiam pro adequata nostra prædestinatione, tanquam inrefragabile argumentum opponit: tamen si aliunde meritum adequatum nostre prædestinationis, quod nostrum beneficium est, cum communi Theologorum, & Patrum, atque scripturæ, fideique dogmate defendat, nec sua huic impugnationi, cui æque subinde, atque alij Theologi subiaceret, solutionem tentauerit, quam tamen nos dedimus quæst. 5. citat. certam. 2. Arriaga noster disputat. 37. section. 1. num. 1. §. *dicendum de re*. Affirmatiuum partem tueretur, ac proposita difficultati responderet: posse dari alteri creaturæ pure ad auxilium adorandum merendumque alteri auxilia omnia, huius intrinseca, efficacia à primo ad vltimum, quo perseverantia completur, ac salus infallibiliter ab hoc altero obtinebitur, quin auxilium illud oranti, ac merenti illi ex intentione salutis alterius à Deo donetur: ac proinde, quin sit prædestinationis huius alterius effectus, vnde prædestinationis ordo, & catenata series inchoetur: quo facillime fiet vnum ex Dei auxiliante gratia prædestinationis alterius, adequatè etiam sumptæ, causam esse absolute posse. Obicit autem sibi §. *Dices hæc rationes*, quævis prædestinationis suæ, adequatè etiam sumptæ causam esse absolute eo modo posse admitti plane consequentiam, ut necessariam quæ sanè eo modo asserta longe à sempelagianismo abest, nullique absurdo Theologico patet. Censet igitur auxilium efficax ex scientia media operationis futuræ, & consecutionis salutis si illud donetur, absque eius salutis intentione operaturo per illud prædestinato conferri à Deo ex alio fine posse, ac subinde non esse prædestinationis illius effectum: at

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

vero, si ex salutis eius intentione donetur, non posse non illius prædestinationis effectum esse: ac demum necessarium esse illationem mutuam inter possibilitatem dandi auxilium meritu alterius prædestinationem ad meritum ex quo prædestinatio hæc est à Deo concipienda: ac non ex intentione salutis prædestinandi, & possibilitatem tribuendi auxilium efficax ex quo obrinenda ineffabiliter est meritoria actio, & salus prædestinando ipsi, non ex eius actionis & salutis eius intentione & desiderio.

3. Dicendum igitur est: puram creaturam prædestinationis alterius adequatæ causam de congruo meritoriam absolute esse posse. Est conclusio maioris partis Theologorum, qui de ea, vel expresse disputant, vel suppone, in q. de facto affirmantem conclusionem defendentes nostrorum Ioannis Præpositi citatis q. 23. a. 8. dub. 5. art. 46. versu, *non solum Christus* citati etiam Roderici Arriaga, Arrubalis Ferdinandi Salazar, & aliorum certam. 2. Conclusionibus de facto à nobis statuendis pro quibus ac subinde pro hac plures Patres absolute stare ibidem constabit. Videtur autem esse contra nostrum Henrici ibidem citandum, qui pro negatiua conclusione de facto ratione vtitur, quæ etiam de possibili negatiuum videtur suadere à nobis tacta num. 1. in prima proposita difficultate sed tamen, etsi huic suæ rationi obnoxius pro affirmatiua hac nostra conclusione ibidem stetit. Huius autem conclusionis rationes ab Arriaga datæ non placent. Nam primum illud, quod ex scientia media consensus, & salutis per illud consequendæ absque huius intentione dari alicui auxilium efficax possit, est impossibile: cum scientiæ conditionatæ euentus sub aliquo medio directio, & vltus ad eligendum medium illud, non nisi ex intentione euentus illius esse possit: ad alios quippe fines intentos scientia media impertinens est, ac subinde electionem medij illius ad eos obtinendos dirigere repugnat. Dispicit secundum, non posse, scilicet medium habiturum effectum ex intentione effectus, seu finis obtinendi à Deo donari, quin sit effectus prædestinationis. Si enim ex intentione inefficaci vera, ac seria, atque ex scientiæ simplicis intelligentiæ directione, quæ sufficit, ut medium ex inefficaci finis intentione donetur, (ut plane potest donari, quia ad illum finem conducens, & q. 5. certam. 2. vidimus) ex prædestinatione non dabitur, quæ necessario scientiæ mediæ directione requiritur: quare neque erit prædestinationis effectus.

4. Tertium de necessaria illatione mutua à possibilitate donandi auxilium efficax meritu ad meritum, ex quo certo prædestinabitur alter, ac non ex intentione salutis huius eo merito prædestinandi, sed ex fine alio, ad possibilitatem donandi auxilium efficax & congruum ad consensum, & salutem à prædestinato obtinendam per illum, non ex consensu, & salutis intentione, sed ex alio fine non magis placet. Primo: quia omnibus Theologis aduersatur: quorum nemo hactenus dubitavit prædestinationem, cuiusque effectus à primo auxilio efficaci seu congrua vocatione prædestinato collata inchoari: immo id omnes, ut certum supponunt, ac proinde ex intentione salutis eorum à Deo donari; errarent autem in ea suppositione omnes, si non ex ea intentione, sed ex alia auxilium & vocatio congrua donati prædestinato à Deo posset tunc enim ex prædestinatione ad salutem minime donaretur, ut patet. Fateor tamen non ita facilem, neque in terminis, ut aiunt, obseruatam hactenus fuisse rationem dispartitatis. Esse autem ea videtur, quod congrua vocatio, & auxilium efficax ad consensum de se, naturæque, & essentia sua ad illum obtinendum ordinetur, nullique alteri finis speciali, nec fines omnes transcendenti, possit inferri: ac proinde, neque ex alio fine speciali, & non transcendente possit, secundum conductiua quæ habet, siue ad posse siue ad actualem esse finis illius à Deo eligi, & apponi: vnde sit notitia non solum simplicis intelligentiæ de conductiua, sed, & mediæ de effectu, seu consensu & salute quæ futura erit, si donetur à Deo expectanda esse, ut à Deo donetur, atque ex huius etiam directione eligatur ne quis ex Deo inopinatis bene operetur, & de se quasi furtiuo, salutem præcipiat: tunc autem alteri auxilia gratiæ & prædestinationis meritorii, & existentia, & merita speciali, nec solum transcendentali fini possint absolute inferri: tam hæc, quæ auxilia ad meritum, ex quo alter auxilium efficax, vtiq. etiā consensu, & salutis, demum effectum habituri ex alio fine, & scientia eligi à Deo possit, & apponi: id quod si meritum ex quo auxilium illud alteri obtinendum à Deo est oratio pro illo non licet

FFF vt

ut de Christi meritis diximus apertius faciliusque perceptu
est: imo etiam oratio pro illo sit cum meriti proprii orantis,
& consecutionis amplioris gloriæ per illud ratio obicit
ab oratione nequeat, ut soli fini obtinendi alteri auxilium
deservire de se oratio illa possit vnde constat quo iure di-
xerimus certam. 2. etiam ex intentione inefficaci salutis
hominum potuisse Deum de Redemptore & auxiliis ad
merita quibus omnis prædestinata creatura exitura præ-
destinatio erat providisse ex sola simplici intelligentiæ
non autem scientiæ mediæ directione, id enim totum libe-
rum Deo est cum multis aliis specialibus finibus Christus
eiusque merita inferuire apta sint. Dixi autem specialibus
finibus non transcendentibus. Ut obiectiones ex fine glo-
riæ Dei, & exercendi sue libertatis præoccuparem. Sunt
enim fines transcendentis omnem lectionem, & opera-
tionem Dei ad extra ex quous speciali fine eligat, ac
operetur ad extra Deus.

Et proxime dictis probatur facile conclusio. Quia omnis
effectus prædestinationis ad gloriam alicuius debet esse
applicatus ex intentione salutis, & electione directa per
scientiam mediæ de salute per effectum illum infallibili-
ter, certoque consequenda: atque auxilia data alicui præ-
destinata ad merendum alij auxilia ipsi infusa, & ce-
tero infallibiliterque coniungenda cum gloria possunt eli-
gi, conferrique à Deo, neque ex intentione salutis ipsius
inefficaci (ex quo solummodo salua utriusque libertate
possunt, ut sepe ostendimus) à Deo eligantur, & apponan-
turgro possunt non esse effectus prædestinationis. Tunc
autem effectus prædestinationis ab auxilio primo intrin-
seco prædestinati alterius incipit atque prædestinatio
inchoabitur. Atqui hoc potest absolute vnius meriti al-
terius de congruo, ut adversarij etiam faterentur: ergo & ini-
tium prædestinationis. De eo vero solum difficultas erat,
ut adequatè sumptam prædestinationem & secundum
omnes eius effectus vnius alteri promereri de congruo
absolute posset, ut ex adversarij ratione claret. Dices.
Prædestinatio adequatè sumpta plura alia auxilia effica-
cia prædestinatio illi continet, ultra primum: ergo ex eo,
quod primum illud absolute pura creatura alteri possit
mereri de congruo, posset illi de congruo adequatè, & se-
cundum omnes suos effectus sumptam prædestinationem
perperam inferui. Respondetur meritum congruum præ-
mio ad amissum minime respondere, vnde & suscipere
magis, minisque congruitatis respectu præmij, maxime
finis posse meritum etiam idem: ac proinde meritum idè
respectu vnius auxilij congruentius quam respectu plu-
rium fore: ac non amittere respectu horum simul abso-
lute congruitatem: ad eam enim satis est ad illa elargien-
da anam, & occasionem esse absolute posse, ut Patres cõ-
tra semipelagianos supra dicebant, inde etiam rationem
gratiæ euerit. Secundo: cum merita perfectiora elici ex
gratiæ auxilio à pura creatura absolute possint, ad maius,
& maius præmium congruitas meriti in operibus perfe-
ctioribus ipsius poterit absolute reperiri. Pone ergo opus,
cuius congruitas meriti vnum tantum auxilium efficax
alterius pertingat: perfectius, & perfectius ipsius opus me-
rito aequè congruo plura, & plura in præmium pertinet.
Denique Deipara merita à Deo excellentia considera-
que, sicut de Matris Dei dignitate Theologi docent,
inhiuitatis meriti fere premunt vestigia: & in eis
cum absolute pura creatura sint, non solum ita
obiciere, sed vel obganire conclusioni erubescere.

CERTAMEN II.

Definitur questio de facto.

IN questione de facto negat Soar. supra puram illam
creaturam causam prædestinationis creaturæ alterius
extitisse, atque affirmantem sententiam singularitatis no-
tat consensu Soarij conclusioni Ariaga ubi proxime
sum. 2. 3. §. Dico tertio, etsi non consenserit censura con-
sensu, & Herize disp. 2. 9. num. 7. c. conclusioni solum, ex di-
uerso tamen fundamento. Duo primi eo fundamento à
ratione nituntur, quod prædestinati omnes simul, & pro si-
gno naturæ eodem ante omnia merita electi efficaciter ad
gloriam, siue intentione, vel ordine intentionis prædesti-
nati, cuius proinde, & prædestinationis anterioris ad me-
rita omnia nullum meritum causa esse potest; tamen in

mediis, & gloria exequendis, siue ordine executionis la-
cum merita vnius ad alterum prædestinatum possunt ha-
bere de facto nec semel habuerunt. Sed fundamentum hoc
de electione efficaci, siue prædestinatione ad gloriam in-
tentia, seu intentionis ordine, ante præuila merita imple-
catorum ostendimus, eoque respectu meritorum prædes-
tinati ipsius, (de quibus solum Soario, & allectu cum
Vasquez, & eius discipulis questio ibi fuerat) non finem
de meritis alterius à prædestinato idem dicendum esse
legitima consequentia deducitur. Neque omnium prædes-
tinationem, seu electionem efficacem ad gloriam omnes
intentionis ante præuila cuiusque prædestinati ad sui
electionem, & prædestinationem merita ad idem nature
signum pertinere fundamentum habet vilius: cum nec
coniunctæ natura sua omnes illæ prædestinationum elec-
tiones sint, nec aliquid afferatur ex Scriptura Patribus
aut statuto aut communi Theologorum sensu expressum
ex aliquo apud eosdem recepto principio deductum. So-
rius specialiter arguit, quia ex auxiliante gratia pro me-
rito data ad merendum alteri auxilia, quibus rectè ope-
retur, & gloriam consequatur prædestinationis effectus
subinde prædestinatio inchoetur, quæ tamen sub merito
quod ex illis procedit cadere nequeunt. Sed & hoc dis-
putum satis est certum. I arguit ex Gregorio magno, & alio
c. 8. scribente: quia ipsa quoque perennis regni prædes-
tinatio est ab omnipotenti Deo disposita, ut ad hoc electi per
laborem perueniant, quatenus postulat de meritis executionem
accipere, quod eis Deus ante secula daret dispositum. Sed cum
hæc de meritis propriis prædestinati sint extra rem asse-
runtur. Producit prosperum etiam secundo de vocat. per
cap. ult. vel penult. aientem: per electionem Dei finem
orationis, & sollicitudinis etiam alicuius ut orationis To-
biæ pro vxoris à demone libertate exemplo ostendit
deservendam non esse: cum implenda voluntati Dei (ex-
cutiue nimirum) ita sit præordinatus effectus. Ceterum
si executioni inferuire dicat, ut nos etiam fatemur, elec-
tioni, seu prædestinationi ad gloriam ex inefficaci salu-
tis intentione oratio inferuire non negat prosperus: immo
expressè de orationibus, & operibus prædestinati huius
bis alleruit. Frustra dicitur, quod ratio operum non finem
electis, cum ad hoc operantur, ut electi sint: quod etiam
vult Augustinus ab eodem Soario productus ex cap. 11.
de bono perseverantiae scribens. Si qui sunt videri
cari pro eis, ut vocentur oramus, fortasse etiam per prædes-
tinati sunt, ut nostris orationibus concedantur. Est enim
sensus non de executione solum, sed & de electione ad
fidem, quæ ex aliorum orationibus concepta est: alius
non concipienda. Et sane tam hi quam ceteri Patres si-
militer loquentes nihil de Soario hoc ordine inno-
tationis, & executionis voluntatum efficaciam vilius
gignunt (quæ potius, ut ex eorum Principis cõstat, quæ
berrati intervenientium nostrorum operis, & subinde merito
infestissimæ, si de eo cogitassent reiecißet, sed de diffiden-
te ab Ethicis de electione libertatis, studiis, nostri in se-
pore in vilitate, cum nostra electio, & prædestinatio
nitare in Deo præcesserit: cui inde aperitissime satisfaciunt
quod electio, & prædestinatio ipsa, ut æternitate antecede-
ret ex nostris orationibus, & rectis operationibus, tamen
tempore posterioribus, natura pepererit atque nature or-
dine fuerit posterior, ut sepe diximus. Aliud argumentum
ab absurdo efformat, quod sicut & Herize fundamentum
peculiare, cõtra conclusionem primam obiectionis ac dilectum,
2. Dico primo: Deipara reliquorum omnium prædestina-
tionem adequatè sumptam, & secundum omnes eius effectus
de facto est promerita, si de prædestinatis ex meritis Clavij
iuxta dicta q. 1. certam. 1. loquamur. Conclusio hæc ex
Patris eruditione, & soliditate æquivalens terminis fun-
davit, ac Theologicè illustravit noster Ferdinandus Solari
in cap. 8. Prou. ad vers. 19. & de concept. cap. 1. à num. 1. ad
11. in inclusivè, ut huius numeri sine (de prædestinatis
redemptis hominibus loquens) improbabile, nec immenso
opposita censuerit, ac nobis aliquid addendi ceciderit. Fi-
cultatem, cui conclusionis in eius examē & definitorem
incidisset, nec sola questione nec merito vnius ad prædes-
tinationem alterius vniuersum tractasse. Magis. Data
cõsuetudine ut ex conclus. 2. cõstat. Et de prædestinatis ho-
minibus, loquendo, probatur primo, quia ex Patris Solari
locis ingenti copia recitatorum cõmuni, & expressa senten-
tia omnis gratia hominibus post peccatū præmorum purgatio
à Deo preparata, & collata est per Mariam, cuiusque meri-
ta

ta, nec solum per merita virginis eius fetus Christi Redemptoris: atque omnis effectus prædestinationis est gratia præparata collataque à Deo homini prædestinato: ergo omnis effectus prædestinationis hominum redemptionumque subinde prædestinato eorum omnium adæquate sumpta per Mariam eiusque merita habita à Deo fuit confirmatur quia vique adeo omnia gratiæ dona meritis Mariæ redemptoris homines debere Patres constanter asserunt, ut etiam originalium omnium ab ipsis contractorum remissionem purgationemque ac deteriorationem eidem Mariæ meritis debere constanter etiam iidem Patres expresse fateantur: ubi præclara antithesi malorum omnium ab Eua & Adam in posteris inducitur, eorumque non ad plenum solum, sed ad exuberantiam reparatione, & inductione bonorum gratiæ in eisdem per Mariæ rem pondentur & illustrent Irenæus, Tertullianus, Epiphanius, Augustinus, Petrus Damiani, Ildephonus, Bernardus, Cyrillus, Alexander, recitati à Salazar, citat. c. 1. num. 8. 9. & 10. alii que in eandem sententia ab eodem recitati c. anteriori & ad prouerb. 8. vers. 19. Probatur secundo ex Patribus pluribus ad eum verum ab eodem Salazar productis, quibus inter captos, infantesque obinde homines Deo, ac ipsum Deum, huiusque & suum filium medicum reconciliatorem, ac reliquorum redemptionem aqua extensione, et non aequa dignitate, cum Redemptore filio, ac proinde ipsi correptionem appellant. Basil. Seleucian. Episc. serm. de Incarnatione. *Aue, quia inter Deum, & homines mediatrix intercedis, efficit, ut interfectus inimicitia pax tandem aliquando eueratur, terrenæque celestibus coniungantur.* Ephrem de Laud. Virgin. *Aue mundi mediatrix gloriosissima: Aue mundi salus: Aue universi terrarum orbis conciliatrix.* Bernard. serm. de verb. Apocalyp. *fidelis Maria, que saluti auidam, & viris, & mulieribus propinquit.* Illa enim (Ena) ministra seductioni, hac propitiationis: illa suggessit prauitatem, hæc intulit redemptionem. Multis etiam in hanc sententiam est Anselmus de excell. Virg. cap. 9. & 11. Arnold. Caneonens. tract. de laudib. Virgin. *Stabat iuxta crucem Maria, non minor, quam matrem Dei decebat: fortasse quia in morte filii intelligebat redemptionem mundi etiam sua ipsa morte, cuius acerbitatem in tali, tantique filii morte patebatur, se aliquid estimabat publico Redemptionis vniuersi muneri addituram. Quasi id non addere de suo, & adiungere Dei Filii ac Redemptoris matrem dedecet, id enim illa Arnoldi verba valent, non minor, quam Matrem Dei decebat, in quam sententiam plura Arnoldus tract. illo.*

3 Sed luculentius idem ipse tract. de verb. illis. *Mulier etia Filium tuum.* Corredemptionis vniuersi Mariæ cum filio rem totam, & modum pluribus, sed his præsertim edidit. Nimirum in tabernaculo illo (Caluarie, & crucis) duo videres altaria, aliud in pectore Mariæ, aliud in corpore Christi. Christi carnem, Maria implebat animam: optabat vero ipsa ad sanguinem animæ, & carni, suæ addere sanguinem, & eleuatis in cruce manibus celebrare cum filio sacrificium respectum, & cum Domino Iesu corporali morte redemptionis nostræ consummare mysterium. Sed hoc solius Summi Sacerdotis privilegium erat: ut de sanguine manus intra sancta inferret: corporatur tamen plurimum secundum modum suum ad propitiandum Deum. Vtique cum Deo Filio suo etiam offensa mediando, scite enim Bernard. sermon. citat. tam vtiq; neque ipsa mulier benedicta inter mulieres videbitur otiosa: inuenietur equidem locus eius in hac reconciliatione. Opus enim est mediatore ad mediatorem ipsum: nec alter nobis utilior, quam Maria. Eius vocatione offensa Dei Filii voluntas humana inclinata Patris & suam voluntatem Diuinam placare hominibus perrexit, continuo lubid. Arnoldus: cum, tam propriam quam matris vocem charitas Christi perferret ad Patrem, cum quod mater peteret, Filius approbaret. Pater donaret, diligebat Pater Filium, & Filius Patrem. Mater vero post utrumque ardebat: coniunctum erat, quod diuersa exhibebat officia, quod Pater bonus, quod Filius pius, quo Mater sancta intendebat, quod in commune elaborabat dilectio simulque se complectebantur pietas, charitas, & bonitas, Matre supplicante, filio interpellante, te Patre propitiante Filius ad patris Matris, & obora, Pater ad Filii crucem, & vulnera, respiciebat. & quid inter hac tanta pignora non moueret? Indiget igitur nostræ, & suæ pietatis consilio.

Christoph. de Ortega de Deo Pio, Tomus 11.

cia, nec mysterij redemptionis per Filium ignara, non solum illum, qua hominem ad eam peragendam, hortabatur, precibusque urgebat, sed tam his, quam animæ immolatione suæ incruenta, in Filii morte, & cunctis pro hominum reconciliatione, & reparatione ardentissimis votis, & Filium, qua Deum, & Patrem, mediatrix placebat, ac se filij redemptione præ charitate, & misericordia inferebat, eiusque interuentione expectata, & à Filio peracta est, & à Patre acceptata, cui etiam in Filij, cōmunis vtiq; pro nobis ad mortem oblatione, quasi ex condito Deiparam communicasse auribus hinc verbis docuit Bernardus tom. 1. sermon. 11. c. 4. *O mira circa nos viri, que parentis I.C. pietatis dignitas! Inestimabilis Dei, & Virginis dilectio charitatis, qui, ut seruum redimerent, communem Filium tradiderunt propter nimiam charitatem, qua Deus, & Virgo nos miseros peccatores dilexerunt: ita etiam consent Patres plures apud Salazar in cap. 8. prouerbior. vers. 17. Nec puto Filium à patre, nisi ex Matris, cuius tanti Filius iure ipso referebat, consensu voluntateque concordia in mortem pro reliquorum redemptione tradendum: id enim tantæ Matris dignitatem decebat. Hæc porro pro merito Virginis de facto gratiæ omnis redemptionis cuiusmodi effectus omnis prædestinationis reliquorum à Virgine ipsa hominum fuit) aperte faciunt, & ab autoritate rem cuiusque: ac subinde reliquorum omnium hominum prædestinationes adæquate sumptas meritis Deiparæ debere: maxime, cum redemptionis gratia omnis ex meritis Christi, non, nisi morte ipsius consummatis, fuerit quam ut proxime ex Bernardo recitata, atque aliis citatis Patribus & ratione subiuncta pene infiniti meriti consensu, & Filij in mortem pro omnibus oblatio natura anteuiuit.*

4. Ceterum cum conclusio de omnibus ex meritis Christi prædestinatis fuerit, atque Angelos omnes præter paucos protoparentum, vel custodes vel tentatores ex meritis Chr. adæquate prædestinatos dixerimus q. 5. certam 2. nihilq; de Virgin. merito dignitatis respectu gratiæ Angelorum, quorum nemo redemptus recedat, Deo fuit præfata testimonia asserant; immo de gratia prima cum auxiliante, tum iustificante nullum sit Patrum testimonium, difficileque admodum pluribus Theologis ex Christi (necum Deiparæ) meritis fuisse, non videtur ad plenum probata conclusio, nec facilius probatu. Accedit gratiam Angelorum nullam gratiam redemptionis fuisse, ac proinde neque ex meritis Christi realiter formaliter morte consummati: unde antecessoris meritorum Virginis ad Filij mortem, & meritorum eius consummationem, ut pro posteriori gratiæ Angelis donaretur, argumentum præfatis testimoniis contentum, & ad rem præcipuum respectu gratiæ Angelorum vim non habet. Sed vero, cum Patres de gratia solum redemptionis ibi egissent, mirum non est nihil in eis pro gratia, & prædestinatione Angelorum de qua etiam conclusio nostra est nobis esse præfidi. Est autem iuratio Theologica vniuersali pro omnibus non parum. Etenim, quemadmodum de Christo Domino dicebamus, de ipsius etiam Matre Theologi statuunt proportionem seruata: quidquid honoris, gloriæque per scripturam, fidei, & statâ Theologiæ dogmata liceat, ac Deiparam eiusque merita deceat, concedendum ipsis de facto in bona Theologia est: atque Virgini, cuiusque meritis gratiam omnem, atque prædestinationem subinde adæquatam reliquorum ab ipsa hominum, & Angelorum præfatorum, debere per scripturam, fidei, ac Theologiæ statâ dogmata licet, Deiparamque decet, atque ipsi est gloriosissimum: ergo de facto est in bona Theologia admittendum de scriptura constat minor: cum potius plura in ea sint, quibus, etsi non efficaciter, anula saltem huius conclusionis præbeat, & fidei dogmata potius eadem conclusioni fauent: cum Patres absolute gratiam omnem Mariæ, cuiusque meritis debere assint, nulla Angelorum, hominumque distinctione, aut limitatione adiecta: atque Ecclesiæ *Materem gratiæ* indefinitè, ac proinde vniuersaliter appeller. Neque vltim Theologicum dogma contradicit: cum puram creaturam (nec tantæ, atque Matia est dignitatis) alteri adæquate prædestinationem promereri absolute teste statuerimus Theologorum auctoritate, & ratione: & insuper nullis puri hominis aut Angelis ex enumeratis, gratia aut meritum absolutam Mariæ, & meritorum eius existentiam antecesserit, ut inde repugnantia Theologica possit tentari.

FFI 2 Sed,

Sed expedienda tamen veniunt opposita à Soario, & Herize qui obicit: puros omnes homines simul, & pro eodē signo fuisse prædestinatos, falsum tamen est, ac fere bonæ Theologiæ improbabile, si non excipiat Deipara, quam ex prædestinatis per eius filium primogenitum, ut doctē Soar. t. 2. l. 3. p. d. 3. sect. 5. vers. finem versu dici potest, fol. mihi 38. col. 1. Quia primaria intentione matris præservatiue redimenda Christus advenit ex quo pro natura prioris ad reliquos prædestinatam ex Christi meritis fuisse, in eius etiam sententia de electione efficaci, & prædestinatione ad gloriam ante præiusta merita prædestinati, consequens est. Et quidem non omnes simul natura prædestinatos à Deo fuisse inde recte censet Arriabal disput. 80. cap. 2. Quod plurimum conceptio, & existentia absoluta (que abs dubio eorum prædestinationi ut vidimus supponitur) Sanctorum aliorum, ac præsertim, & frequentius Mariæ meritis, ac precibus debeatur: quæ ratione Arriaga supra in opinione, quæ electionem efficacem ad gloriam, nec præsuppositus, nec constitutivæ ad prædestinationem requirit, certum esse docet; licet electione efficaci ad prædestinationem alterutro modo requisita male oppositum censcat. Obicit secundo Herize, ad Christi dignitatem, & decentiam spectare, ut eis primum postis nullius alterius merita ad negotium prædestinationis reliquorum expectentur. Nihil contra conclusionem probat obiectio, cum ex Patribus viderimus, simul, & pro eodem signo motionis voluntatis Divinæ, & Mariæ, & Filij merita ad reliquorum redemptionem concurrere: unde Christi merita nihil posteriorum meritum Virginis expectant, ad in eorum consortio Deum, ubi primum exire, sed reliquorum prædestinationem moverunt, & vivit uterque aliquid pro posteriori naturæ ex Dei voluntate expectari non ex ipsorum intrinsicæ curitate, dignitati Christi, ac meritum eius infinitati non derogat. Ita enim physica eius mors natura meritis posterior expectata est, ut in nostra redemptione, & prædestinatione premiarentur. Et quamvis è dignitate virginis omnia humanitati Christi collata dona deberentur ad plerique tamen & præcipua conferenda merita Christi posteriori natura expectata à Deo sunt, quia gloriosius eis expectatis conferentur. An non & ipsi gloriosius merita etiam Virginis expectant, ut Mater, cuius honor in filium redundat, corredemptricis, & gratiarum omnium Matris gloria afficeretur obicit Soarius. Ergo Sancti poterunt mereri de congruo prædestinationem, & substantiam incarnationis, maxime Deipara, & alij Christi Progenitores, qui, ut ex ipsis propagaretur sunt promeriti. Negatur consequentia, quæ nec fufiorem solutionem meretur: cum omnium sententia Christi absoluta existentia, ac proinde substantia incarnationis, & prædestinatio omnem omnium prædestinatorum gratiam, ac meritum natura absolute antecessit, à merito vero progenitorum, ut tales esse ex Christi gratia mererentur, ad meritum prædestinationis, & substantiæ incarnationis, & mala consequentia est, & ad rem præsentem impertinens.

Dico secundo: etsi Sancti alij aliis prædestinationem adequatam promoveri absolute possint, ut diximus, nemo tamen alterius prædestinationem adequatam sumptam de facto meruit. Consentio Herize Arriagæ, & magno meo magistro Dazæ. Non tamen priorum rationibus, sed quia nimirum gratia auxilians alteri ad alterius prædestinati gratiam intrinsecam, primam etiam, promerendam effectus primus prædestinationis est ex intentione, & scientia media salutis consequendæ ab illo alteri donata: cum meritis Christi, & Mariæ mediaticis, corredemptricisq; satis placitus Deus fuerit ad omnium, & singulorum prædestinationem concipiendam, nec oporteat alterius merita expectari, ut omni conducentia ad salutem cuiusque à Deo apponantur & amentur: immo oporteat ad Filij, & Mariæ gloriam singularem non expectari: quod autem Augustinus, & Patres alij dicant Ecclesiam & fidem non habituram in Paulum norasset Stephanus, huius orationem medium determinatur prædestinationis Pauli fuisse probat, sed non est post quem eius prædestinationis effectus ceperint ad auxilium Paulo intrinsecis.

DISPUTATIO IV.

De effectibus prædestinationis.

Conditiones, vt, ea quæ ad gloriam consequendam conducunt, conferuntque, effectus prædestinationis sunt plures ab aliquibus recedentes, atque ab aliis negantur. Vnde inter eos non vna, nec brevis ac plerumque otiosa disputatio instituitur: quibus ablegandis sola definitio prædestinationis satis esset, si attenderetur. Quidquid enim beneficii Dei non conducentis solum, sed coniungendi de facto cum salute æterna cuiuslibet ex huius intentione vltra naturæ debitum prædestinatis obvenit ex præscientia, & præparatione beneficiorum Dei, quibus ille certissime liberabitur, ac subinde ex eius prædestinatione procedunt, quare & prædestinationis ipsius effectum esse circa dubium est. Hinc quæstio illa, An, vt prædestinationis effectus Dei gratia, & beneficium naturæ aliquo modo indebitum, & cum gloria coniungendum sit, ex meritis Christi esse debet ablegata est id enim examen alterius loci est, an huius gratia omnis modo quovis, supernaturalis non saltem ad gloriam producens de facto, sed absolute conducat meritis Christi debeat? Quod ad contrarium de gratia pertinet directo. Ad præsens autem, quidquid de eo agitur, vel negetur si Dei aliquo modo super naturale beneficium alicui collatum, & cum eius gloria coniungendum deprehendatur effectum prædestinationis ipsius ab eodem esse extra dubium est. Quænam vero horum tam in hominibus, quam in Angelis prædestinatis meritis Christi debeantur disput. 3. q. 4. vbi etiam quibus adequatam, seu in adequatam prædestinationem Christus fuerit promeriti statuimus. Ex quo effectus prædestinationis & Angelis, & hominibus, qui ex meritis Christi fuerint qui etiam non fuerint absque alio examine, & disputatione facile à quovis dignoscitur. Quæ igitur præsentis disputationis faciat ea omnino sunt. Primum, an naturalia prædestinationem ipsius substantia, & existentia, effectus prædestinationis sit. Secundo de supernaturalibus bonis, & operibus, & certis aliis. Tertium an gratia, & merita peccatorum prædestinationis interrupta, ut primo etiam collata, & existentia, in prædestinationis effectibus debeant, recedens? an etiam in peccatis permissis debeat numerari?

QVÆSTIO I.

An naturalia prædestinati bona effectus, que prædestinationis sint.

In naturalibus prædestinati bonis de quibus nunc intrinseca ipsi bona à Deo collata omnis continentur. Ex primo ipsius substantia, & entitativa existentia absoluta, siue eius essentia, & substantia identificata, siue ipsi superaddita ut recentiores Thomistæ Dominici conseruant. parui enim ad rem hanc refert alterutro modo opinari. Secundo substantiæ illius passiones seu affectiones, ut bona indoles genij, & bona inclinatio ad bonum & honestum, quam ad inhonestum, & turpe propensio. Hæc autem nulli animi dotas physice ipsi supra dictas esse volunt. Ego vero similis longe organorum corporis, quibus anima ipsi immersa ad suas vitæ functiones, esse reputo, nusquam enim potentias vitales animo ipsi physice superadditas ab eoque diversitas recognosco, immo cuiusmodi potentias ab animo diversitas physice, & superadditas reputare non admodum segnitè ostendi contrarium, de sententia de ipsius potentis. Ceterum alterutra opinio ma, disput. de ipsius potentis. Ceterum alterutra opinio ma, disput. de hac referenda intererit parui, cum in mea sententia bona indoles, genij, & merita quædamque substantiam hominis prædestinati physice addat, tamen ad naturam